

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 8 pessetas.
Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 5

LA GROSSA D' AQUEST ANY

—No cal que miris el bitllet, Pubilla, que l' he tret a jo.

CRONICA

L'altre dia vaig llegir en els periódichs la notícia de que la primera autoritat de la provincia havia cridat al seu despaig als presidents de dos Círculs aristocràtics, al objecte de invitarlos á qu' en els locals de aquelles societats tinguessin compasió del pobre Jordi y no li estíressin més l'orella.

Es de aplaudir que 's miri una mica d'en tant en tant per la tranquil·litat y la salut de aquest maltractat personatge, digne de tots els respectes, en sa qualitat de President honorari de tots els Círculs... viciosos.

Algú extranyará, no obstant, que 's guardin miraments de cap classe ab els que 's dedican á atormentarlo. Si es cert que hi ha una llei que l'ampara, y que las autoritats venen obligadas al estricte y rigurós compliment de aquesta llei, no s' explica que als que hi han faltat se 'ls digui: —Senyors: fins aquí ha arribat la meua tolerancia: abstinjeu-se en lo successiu de faltar á la llei... ó fássinme 'l favor de no faltarhi.

La fórmula de demanar per favor lo que pot exigir-se per deber, deu ser la qu' emplean las autoritats finas ab els delinqüents aristocràtics, que ja va dirho l'antor de la sarsuela:

«En los negocios de Estado
la buena forma es el todo.»

Aquestas bonas formas, desprovehidas de ultiores y desagradables conseqüencias, donan lloch á presumir que aquesta vegada com sempre, la prohibició de atormentar á n' en Jordi no passarà de ser una treva més ó menos llarga.

Naturalment, las autoritats tenen tantas caborias, tants mals-de-cap, tantas preocupacions, que lo que fan avuy, demá ho olvidan, mentres que 'ls Círculs... viciosos, de preocupació no 'n tenen més que una, la d' entretenir-se y matar el temps veyentlas venir. De manera que ab un' autoritat que 's diatren y uns Círculs que pensan sempre ab lo mateix fácil es col·legir lo que ha de passar... La cabra, ja diu l' adagi, que tira siempre al monte... y qui diu al monte diu á la ruleta.

Altra cosa succehiria si á la cabra aqueixa la lliguessin curt: si las lleys que, segons presumo, s' haurán dictat pera que 's compleixin, s' apliquessin ab tot rigor y sense mirar si 'ls transgressors van ó no ben vestits, ni si 's reuneixen en un Círcul luxós y confortable ó en un garito desfregat... Quan tots per un igual paguessin la patenta, es més que segur que dels castigats n' eixirían els escarmentats.

Pero jo ja ho veig: seria molt trist que 'ls fills y fins els pares de bonas familias, per massa joganers haguessin de anar á raure al *châlet* del carrer de Amalia, com qual-sevol trinxeraire ó quinzeneri. S. tal successió la societat s' escandalisaría!...

Hi ha qui sustenta l'opinió de que 'l joch, vici tan abominable com el que més pugni serho, no es, ni pot ser considerat com un delict.

Tothom té la llibertat de gastaree 'ls quartos com millor li sembli: qui 'ls derrotxa en tiberis, qui en donas, sense que las autoritats intervinguin en las sevas di'apidacions, constituhintee en tutoras y curadoras dels viciosos y de las sevas familias. ¿Per qué, donchs, no ha de poderlos reventar jugánste'ls?

Ja que l' immoralitat que aixó suposa, com moltas aitas immoralitats de carácter individual, son de tot punt inevitables ¿no seria millor tolerar y reglamentar el joch, com, per exemple, 's tolera y reglamenta la prostitució?

Las casas de joch en aquest cas haurían de ser públicas, funcionant á la vista de tothom: lo únich que 's podria exigir es que ningú jugués sense estar provehit de la corresponent llicencia ó cartilla de jugador. Y 'l producte de aquestas llicencias ó cartillas, unit al que s' obtingués de un tant per cent imposat sobre las postas ó travessas, podria destinaree á beneficencia. D' aquesta manera á lo menos, s' expremereían de l' agra llimora del vici, algunas gotas de consol pels necessitats.

Está clar que ab aquest sistema desapareixería fins la possibilitat de las gangas, que avuy la malicia humana atribuheix á la tolerancia de las autoritats y 'ls seus agents. Pero tot aixó hi guanyaria la moral pública, que tant ó més immoral que 'l mateix joch, es que puga dir-se com s' ha dit moltas vegadas, que dels jugadors obtenen els qu' es tán en el deber de reprimirlos, emoluments molt més quantiosos que 'ls que 'ls satisfá l' Estat pera que cuydin de vetllar pel compliment de las lleys.

Si hi ha una cosa que fa riure, quan en realitat hauría de fer plorar á llágrima viva, es que l' Estat que manté classificat el joch d' etzar entre 'ls delictes compresos en el Códich Penal, sigui 'l mateix Estat que fa de banquer en el joch de la titulada Loteria nacional.

Y es tal l' afany ab que realisa aquesta funció immoral, ell, que per la seva missió hauría d' ésser sempre clar espill de moralitat, que anys enrera va suprimir totas las loterías, inclús las qu' efectuavan els establiments benéfics, al sol y únich objecte de monopolisar el joch, erigintee en banquer únich, sense competencia.

Ell sol es qui distribuheix els números y qui remena 'l bombo. Ell sol es el que crida: —Bola ve!

—No 's pot jugar: el joch es un delict!— proclama á cada punt, senyalant ab el dit els corresponents articles del Códich. Per al que al joch fan referencia, y sosté una Direcció general de Loterías perfectament montada, una administració general en cada provincia, un sens fi d' expendedorías de bitllets en totas las poblacions que valen la pena y un aixám d' expendedor ambulants que assedian als transeunts tentantlos ab la perspectiva de la grossa.

El país enter queda convertit en un garito oficial en funcions permanents.

De las cantitats que s' atravessan en cada tirada de sort, se'n retira la friolera de un trenta per cent líquit. Ja veuhem si 's contenta ab poch. Alló del ditxo: de enero á enero el dinero es del

—N' hi ha poch y passen alts!...

banquero», no pot aplicárseli perquè ell no té tanta espera. De janer a janer va un any just; y ell cada tres sorteigs, a lo més cada quatre, fa copo general.

Impossible explotar més despiadadament las il·lusions de un poble fantasiós y somnía truytas, que aspira a enriqueirse sobtadament, a un cop de vareta mágica de la fortuna.

La fetxa de avuy e+ cada any una diada típica en la vida nacional. No hi ha casi espanyol que no tingui participació en la gran jugada de la timba: no hi ha espanyol que no haja fet els seus càlculs sobre la inversió dels diners que li tocarán, trayent la grossa: no hi ha espanyol que no tingui posats els sentits y las potencias en el número que ha de sortir. El present y 'l porvenir de tots depén de la sortida de aquest número. Y tothom sense pararse en càlculs de probabilitats ni altres galindaynas, espera confiadament que 'l número que sortirà será 'l seu.

Peró prompte ve 'l desencant.

Pero ve també Nadal, ve immediatament després de la rifada...

Nadal ab la gran fartanera, ab las libacions abundants... Nadal, l'únich día del any en que 'l espanyol se permet menjar y beure sense aturador, mal

tingui d'empenyarse la camisa... Nadal, en que 'ls espanyols a una entonan l'himne de la redenció del mon cristiá, que té per estribillo:

«A las penas punyaladas
y bons tragos de vi bó.»

P. DEL O.

ICORS AGRAHITS!...

Interior d'una casa d'aspecte—no més que d'aspecte—decent.

La muller, estirada y satisfeta, entra al despaig del marit, portant extés sobre las mans, a manera de presentalla, un magnífich gall dindi.

—¡Miral... ¿Qué te 'n sembla?

—¿Qu' es aixó?

—Un gall.

—¿Pero, que t' has tornat boja? ¿Per qué has fet aquest gasto?

—Es que no es per nosaltres: es per don Benet. ¿Ja no te 'n recordas?

CASA DE DISPESAS

—Mestressa, ¿cóm es que a n' aquest sempre li toca la cuixa?
—Perque es el mes guapo... (y 'l que paga ab mes puntualitat.)

COMPRANT VIRAM

—¡Ah!... ¿Qué?
—Quan tú 't trobaves sense colocació y passavam aquells apuros, després d' haver trucat á moltes portes que tú 't pensaves que se 't obrirían desseguida y en las quals no vas rebre més que desenganys, don Benet va ser l'única persona que va interessarse per nosaltres.

—Sí, sí, ja ho tinch present.

—Tant va interessarse que, gracias als seus empenyos y bonas relacions, als pochos días d' haverlo anat á veure ja estaves colocat.

—Y ben colocat, per cert.

—¿Qué vas dir tú, llavoras?

—Que don Benet era un gran home y que tota la vida me 'n recordaría del servey que acabava de ferme.

—¿Y no vas dir res més?
—Francament, no hi caych...

—Vas dir que per Nadal, costés lo que costés, li regalarias el millor gall que hi hagués á la plassa.

—¿N' estás segura?
—Com de que ara t' estich veyent á tú.

—Fora, donchs: si vaig dirho... ¡Vaya un gall!... Te 'n deurás haver fet una barbaritat...

—Pero es una pesa que... Ja te 'l pots mirar. Vas prometre que sería 'l millor de la plassa, y dup-to que 'n trobessis un altre de més bonich. Sospésal.

El merit l' agafa, sacsejantlo ab molta serietat y indicant ab un gesto de boca y un moviment d' ulle que realment la bestia es digna de figurar en la tau-la més refinada.

—Noya, hi has entés: es un regalo de primera. ¡Cóm deurá lleparse'n els bigotis don Benet!

—Bon profit li fassi, pobre senyor.

—¡Oh, pobre, pobrel... No crech que necessiti res de ningú, y menos de nosaltres.

—Aixó es un dir. ¿Qué 't sab greu que l' hagi comprat?

—Greu, no; ho vaig prometre, y l' home de paraula... Pero si haig de dir lo que penso, trobo qu' es massa gall, per l' objecte á que 's destina.

—Es que 'l favor que 'ns va fer...

—Sí, 'ns va fer un favor; pero potser casi casi més gros que 'l favor es el regalo.

—¿Vols dir?

—Cert, que 'm va proporcionar una colocació, pero

—Trobo que pesa molt poch.
—¡Oh! Aixó es ara: un cop plomat, ja veurá vosté cóm aumenta... si hi posa un bon farciment.

jo sé lo que va costarme d' arrencarli y las vegadas que 'm va fer anar á casa seva. L' un cop no hi era; l' altre hi era, pero estava ocupat ab uns senyors; el dilluns me deya que hi tornés el dimars; el dimars me sortia ab la xeringa de que encare no sabia res de cert; hi tornava el dimecres, y resultava que no havia pogut veure al que li havia de donar la res-posta... Per xó 't dich que la colocació, es veritat que va buscármela, pero... vaja, ja me la va fer guar.

—Es alló que 's diu: desgraciat de qui necessita á un altre.

—¡Y tal si n' es de desgraciat!... Perque després

d' haver-te fet passar mil humiliacions y sofocos, al cap-de-vall, per res, sembla quí sab lo que han fet per tú y que tota la vida els has d' anar al darrera tocantlos la marxa real y ventantlos las moscas.

—De totas maneras, don Benet...

—Don Benet es com els altres, ¿ho sabs? Un amich de las sevas conveniencias, que si 't fá un servey es perque no li costa gayre y perque creu que per aquella friolera tindrà en tú un criat que no li haurá de donar sou.

—Bé, ¿que te 'n retractas d' aixó del gall?

—¡Tant com aixó!... ¿No dius tú que vaig prometre que li enviaria? Donchs... fesli portar, y llestos. La senyora crida á la minyoneta.

—¿Sabs á casa de don Benet?

—¿Aquest senyor d' edat, que l' altre día, anant jo ab vosté, entrava á la escala del costat del forn?

—¡Just! Allí viu ell. Hi vas, y de part nostra dius que aquí té aquest gall. ¿Te 'n recordarás?

—Que aquí té aquest gall de part de vostés: sí, senyora.—

Mentres la criada surt, marit y muller donan al

sustanciós animal una trista mirada, que no sembla sinó que 's despedeixen d' un fill que se 'n va á Filipinas.

La que romp el silenci es la senyora.

—¡Cóm s' hi recreará 'l paladar!...

—¡Pots contar! Un gall que n' hi ha per convidar á una companyia de tropa... Y que semblava tendre.

—¡Com una plata de natilla! Ha de desferse contentlo... ¡Ay senyor!...

—¡No hi pensém més!

—Tens rahó... Deixemho corre...—

En aquest moment torna á apareixe la criada, vermella y esbufegant, portant encare 'l famós gall dindi.

—¿Qué hi ha? ¿Que no hi has sapigut trobar?

—Sí, senyora; pero al entrar á la escala, la portera m' ha preguntat ahónt anava y jo li he respost que á casa de don Benet.—«No cal que hi puji,» m' ha dit llavors: «don Benet va morir-se ahir vespre, y la seva familia no está per res.»—

Marit y muller, al sentir la noticia, cambian una mirada plena d' inefable beatitut.

—¿Qué hi dius, noya?

—Que ara més que may crech que don Benet era una bella persona. ¡Ves justament quín día de morir-se!

—¡Y ves per quin atzar, sense posarho al testament, ens ha deixat una cosal...—

—¿Qué?

—¡El gall!

A. MARCH

FIRAS DE SANT TOMÁS

Passeig de galls y pollas.

UN AGUALDO BEN GUANYAT

—¿Quí hi há?—vaig dir jo, al observar que la porta del meu quarto 's movia una mica.

—Un servidor.

—Endavant.

Y un senyor de mitja edat, ni guapo ni lleig, ni alt ni baix, ni elegant ni pagés, va comparéixer á la meva presencia.

Va saludarme ab una inclinació de cap, vaig contestarli en la mateixa forma, y:

—Vosté dirá.

—¿Que no 'm coneix?

—Home... 'm balla pel caletro que sí; pero, de moment... no recordo..

—Fixis ab aquestas patillas, aquesta mirada escrutadora, aquest ayre fi-vallersch... ¿No hi cau?

—Juraría que l' he vist, viu ó pintat, pero no puch atinar ahónt..

—Pintat, sí, senyor; pintat en els papers públics. ¡Soch en Boladeres!

—¡Ah! L' alcalde de Barcelona... ¡Just! El de las continuas y completament

inútils anadas y vingudas á Madrid; el del fumar en els tranvías; el de las ordres que no 's cupleixen... Ja deya jo: aquesta cara, aquesta cara... ¿Conque es vosté? Bé, home... ¿Y qué se li ofereix?

—Venia... ¡ara no se 'n rigui!

—¡Qué m' haig de riure jo de res que emani de vosté, sant cristiá!... ¡Pues no faltaría més!

—Venia á portarli la *décima*.

—¿A mí?

—A vosté, si, senyor. ¿Per che tal sorpresa?

—Perque... francament, fins ara havia jo viscut en la creencia de que las *décimas* de Nadal sóls se portavan á las personas á las quals el portador havia fet durant l' any alguns serveys més ó menos extraordinaris.

—Aixís me trobo jo respecte á vosté. ¿No li he dit que soch en Boladeres?

—M' ho ha dit y jo tinch l' honor de no haverho olvidat; pero...

—¿No es vosté redactor de LA ESQUELLA?

—En efecte.

—Donchs, aquí ho té tot explicat. En els set mesos que fa que soch alcalde...

—¿Set mesos ja? ¡Ay, Senyor, cómo passa 'l temps!

—En els set mesos que fa que soch alcalde, ¿quántas vegadas s' ha ocupat vosté de mí en el seu periódich?

—¡Uy!

—¿Quántos cops m' han posat en caricatura?

—Innumerables.

—¿Quántas voltas han fet broma á expensas mevas, ridiculisant els meus actes, criticant las mevas disposicions, satirisant las mevas frases, aprofitant, en fi, tots els meus gestos, paraulas y moviments pera amenisar el periódich y portar l' alegría al ánim dels seus lectors?

—¡Ja ho crech que 'ns ha servit!

—¿Li sembla á vosté si en un altre alcalde que no hagués sigut jo, hi haurían trobat pasta tan abundant ni ocasions tan repetidas pera riure y fer riure als altres?

—¡Impossible! De 'n Ruís y Taulet cap ensá, sigui perla similitud de las patillas, sigui per lo que 's vulgui, no s' havia vist á Barcelona primera autoritat municipal tan fecunda en la producció de materia cómica com vosté.

—A confessió de part... Aquí té, donchs, perfectament explicat el perquè li vinch á portar la *décima* que, segons vosté ha dit, sóls poden y deuen presentarnos las personas que durant l' any ens han fet alguns serveys extraordinaris.

—Don Guillém, m' ha convensut. Es la primera vegada que 'l veig en terreno ferm.—

Y encare que no molt, vaig donarli alguna cosa; lo suficient pera demostrarli que lo festiu no *quita* á lo cortés y reconegut.

MATÍAS BONAFÉ

NADAL

El bosch está tot nevat
y una blancó immaculada
com mantell alabastrí
envolcalla arbres y plantas.

Guayta, amor, pel finestral
el cel blanch, la terra blanca
y las flors com van morint
y els aucellets com s' esglayan...

No 't barreijis ab la gent
qu' avuy per l' humida plassa
—hont no hi ha ni un raig de sol—
per ser Nadal, fá gatzara.
Miratho pel finestral

PROVISIONS PER NADAL

Neulas regionalistas (marca *Perdiu*).

Melóns de la terra.

Turróns de neu.

y no 't moguis de la cambra,
y contempla 'l nevat bosch
hont de fret brandan els arbres,
alberch de pobres aucells
que tremolan de frisansa
sota un branquilló nevat
y al tendre escalf de llurs mares.

Espera que surti 'l sol
y desgeli la neu blanca,
que 'l desgel caurá, pesant
com un plor llensat pels arbres!

Plánya't de la gent vulgar
qu' avuy s' acobla á la plassa,
plánya't ben bé dels aucells
y de las flors corgeladas,
y contempla 'l bosch tot blanch
y recorda't de qu' ets mare!

ALFONS MASERAS

BON SÍMIL

—¡Miréusel qué escorregut!... ¡Sembla un candidat derrotat!

¡SI TRAYÉM!

—«Quaranta tres mil cinchcents vintitrés» ¿eh? ¿qué li sembla?

—¡.....!
—¿Qué vull dir? Ben poca cosa.

Escolti, perque interessa:
el número que li he dit
y segons vosté confessa,
es escayent, correspon
á un bitllet...

—¿.....?

—Just, donchs ¿qué 's creya?

El número d' un bitllet
de la timba... (atúrat, llengua!)
de la rifa nacional
qual extracció té de ferse
á Madrid el vintitrés
del present mes de Desembre.

—No s' apuri.

—¿.....?

—Sí, senyora.

Tinga un xiquet de paciència.
Si 'm toca...

—¡¡¡.....!!!

—Deu me perdoni!

¡Vosté, rés!

—¡.....!

—Donchs, com li deya

y no interrompeixi més:
si 'm toca la sort primera
lí faré...

—¡¡.....!!

—L que vosté vulga,

mes ma intenció...

—¿.....?

—Es molt correcte.

Li faré un bon regalet,
(un anell ó una pulsera)
y á més d' aixó li daré
una pila de pessetas.

—¡¡.....!!

—¿Qui, jo? La pranch per lo qu' es:
per una noya decenta,
pura, angelical, humil,
molt amable, etc., etc.

—¡.....!

—Mes si no 'm deixa parlar...

—¡.....!

—Veyám si 'ns podrém entendre!

—¡¡.....!!!

—Caramba, qu' es mal pensada!

Entendre, en el sentit recte
de la paraula...

—¿.....?

—Sí, dona;

es molt fácil de comprendre;
perque si jo trech la rifa,
per forsa vosté ha de treure
puig son germá vá donarme
una pesseta, dihentme:

—Déixa'm tenir quatre rals,
en aquella papeleta
de la rifa de Nadal
que vares comprá ahir vespre.
—Bé está —vaig dí y 'l recibo
en nom de quí l' haig d' extendre?
— Fés lo en nom de ma germana
si ré 't fa.

—Per mí currienta.—
Y aquí té explicat. Conxita,
de mas paraulas l' objecte.
En el número citat
al principi, hi representa
vosté, segons voluntat
de son germá, una miléssima
part del valor del bitllet
ó bé sfa una pesseta.

Y ara ja ho sab: si trayém
li duré 'ls rals á cá seva...
després de penjar ma lira
per no fer may més de poeta!

JAPET DE L' ORGA

PRINCIPAL

Al natural, comedia en dos actes de 'n Jascinto Benavente, estrenada el passat dissapte, es una de las mes cáusticas que han brollat de la ploma del *Rusiñol* castellá. Aprofitant un tema senzillíssim y bonich, l' original autor de *Lo cursi* torna á presentarnos una vegada més, satirizats de ma mestra y *al natural*, á tota la moderna colla de mitj-senyors que inundan la societat madrilenya.

Alguns dels tipos respiran vida pels quatre costats, el diálech es pulcre y brillant, els xistes de tota mena hi son á dojo.

Adornan la comedia, que s' escolta ab gust d' un cap al altre, uns quants *couplets* francosos y un *cake-walk* que va ser repetit.

¡Llástima que 'ls actors, exceptuant dos ó tres, semblava que juguessin á fer caure l' obra!

LICEO

L' ópera *Sansone e Dalila* s' escolta sempre ab gust, com á fruyt madur qu' es d' un talent privilegiat. L' episodi bíblich que té per assumptó está comentat com millor no podria ferse ab el llenguatge del art diví dels sonidos.

Pero, porque resulti, precisa tractarla bé y ab tots els miraments. Aixís ho han fet els artistas que l' han representada. La Delhander (Dalila) suplí ab una interpretació sobria y de bon gust la falta de potencia de la seva veu.

En Mariacher es potser avuy el millor *Sansone* de l' escena lírica. Sa veu poderosa, forta, vibrant li permet imposarse desde que 's presenta en escena, fins al final de l' obra, en que desploma l' temple sobre 'ls filisteus. Pera convencer al públich ab las hassanyas fenomenals del bíblich personatge, en Mariacher es un tenor únic.

El Sr. De la Torre cantá de una manera irreprotxable la part de sacerdot.

El conjunt molt ajustat: afinats els coros y magníficament conchuida l' orquesta, que baix la batuta de 'n Mascheroni abillantá tots els primors y delicadessas de la rica paleta armónica del insigne compositor, gloria de la moderna escola francesa.

CATALUNYA

El chaldán es un entremés de D. Sebastiá Alonso, un imitador dels germans Díaz Quintero, que no está faltat de bona sombra.

¿Que 'n quedaria del seu entremés de altra manera?

Obra sense acció, sense trama, sense cap complicació y per consegüent sense desenllás, queda reduhida á uns xistosos diálechs entre un drapayre, una minyona de servey y la senyora de la casa... y 'ls xistes no son de bala forçada, sino naturals, expontanis y acomodats al carácter dels personatjes que 'ls deixan anar.

Tingué l' obreta una interpretació esmerada principalment per part de la Srta. Membrives y del Sr. Cerbón, y siguié molt de gust del públich, que reclamá al final el nom del autor.

ÍNTIM (LAS ARTS)

L' ordinari *Henschel* portava la desventatja d' un recort, fresch encare; el de la interpretació Zaccconi-Cristina, quins actors al nostre entendre havían fet una superba creació dels tipos protagonistas al representar l' hermosa obra del célebre Hauptmann.

Y ab tot, la prevenció que dita desventatja inspirava en el públich va desapareixer aixís que aquest, més compenetrat del curs psicológhic pel qual atravessa el drama, á causa de no haverhi esforços de comprensió d' un idioma desconegut, s' interessá vivament per aquell dolorós procés de la voluntat de Henschel, entrant de plé en la viscuda realitat del humanisme que en tots els sentits vessa l' obra y entregantshi per complert.

Cert es que ni la presentació, ni las escenas de conjunt, mogudas convenientment, tenían res que desitjar, ans al contrari, pot afirmarse qu' en aquest punt la representació de *L' ordinari* ha fet oblidar del tot aquella altra de *Il vetturale* que va servirnos el gran Zaccconi.

Las decoracions dels senyors Moragas-Alarma y O. Juyent, encertadas de debó. La direcció escénica cuidadosament portada.

Content pot estar el senyor Gual del nou triomf.

NOVEDATS

Hoopling the Hoop es, verdaderament, un espectacle emocionant. Miss Mina Alix montada en un automóvil se despenja per la pendent y dona la volta rodona al anell, cap per avall quan arriba al punt culminant. El curt espay de dos segons que dura l' espectacle es temps mes que suficient pera ferse cárrech del gran perill que corra.

Vels'hi aquí un exercici que podria confiarse á una joguina; pero no hi hauria l' perill y sense l' emoció del perill no tindria lance.

Lo que 's fá una mica llarch es el montatge del complicat aparato.

TÍVOLI.—CIRCO EQUÈSTRE

Las sis germanas Daineff, ab sos jochs icaris y acrobátichs han tingut un éxit complert. En primer lloch

perque treballan bé, donant mostrás admirables de agilitat y porque sos exercicis resultan animadíssims. Y en segon terme porque las artistas son molt vistosas... y aixó que n' hi ha una, tan opulentment provehida, qu' ella sola pesarà lo que las cinch restants plegadas.

En ff, que l' públich las contempla ab gust y no para de aplaudirlas.

N. N. N.

¡Que 'n va deixá el rey Herodes!

Llegida en una IGNOCENTADA celebrada en lo Cassino Colón de Sant Martí.

¿No 'ls sembla que convindria que 'l rey Herodes tornés y á n' els seus sayóns manés fé un altra carniceria?...

Jo crech que si reincidia fins rebria aplaudiments... Sápigán tots els presents que d' aquella gran matansa n' escapá molta gent mansa... ¡que 'n van quedar d' ignocents!

¡Mes... avans de tirá al dret... y en obsequi á las presentas, consti que ab las ignocentas no m' hi enredo... ¡cá barret! Ans que pecar d' indiscret que lo millor quedi al pap... ¡ignocentas! tothom sab que fou tan gran la matansa qu' entre la daga y la llansa... ¡potser no 'n va quedar cap!

El que á treballar s' afanya y may posseheix cap diné porque 'l dissapte, al café, juga, y pert tot lo que guanya y que sens coneixement no veu que á bonas y malas el pelan fent martingalas aquest es un... ignocent.

El gomós encarcarat d' entecada fesomia y que viu de nit y día per la moda esclavista, que diu que li *gustan todas* y 's deixa 'l ral y 'ls cabells ¿no 'ls sembla també d' aquella que va deixá 'l rey Herodes?

Y l' que quan no 's troba bé se ffa de un curandero que li pesca ab molt salero els quatre quartets que té y qu' en lloch de darli ajuda el deixa de cos present... aquest es un ignocent que va als llims de correguda.

Y l' calsassas del marit qu' es casat ab una... mula tan barjaula y tan gandula qu' ell mateix s' ha de fé 'l llit y no sossega un moment á ff de da un' hora bona á la seva pobra dona ¿qu' es mes que un altre ignocent?

Hi ha qui 's creu rey dels artistas y sols pinta... disbarats, disbarats mal dibuixats y 'ls titula modernistas. ¿Si 's té per sobresalient... si s' alaba á totas horas y sols pinta... regadoras... qu' es res mes que un ignocent?

El poeta de... secá carregat de petulancia qu' escriu versos sens sustancia y no sab lo qu' es rimá y que engrahit s' estarrufa

LAS TRES FESTAS

Per Nadal, la bossa plena
permet fer deu mil disbauxas;

per Sant Esteve 's desinfla,
vé 'l trist diumenge y... ini un alma!

UN GENDRE MAL INTENCIONAT

Hopart

ACOMPANYANTLA AL SACRIFICI

—Sí, sogra, sí, no ho dupti: un viatjet en ferrocarril li anirà admirablement bé y la deixarà com nova.

TORNANT DE L' ESTACIÓ

—(¡Pobra senyora Magina! L' he ben embarcada! Ab l' abundancia de catástrofes ferroviarias que avuy temim, calculin!...)

Hopart

L' ENDEMÀ

—«Todos los viajeros han muerto: todos, menos una señora de edad, llamada Magina, que ha resultado completamente ilesa...»

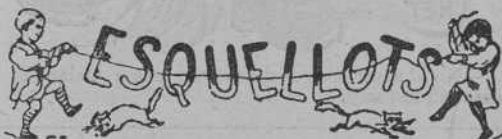
al ponderar son talent...
aquest es un ignocent
que tot l' any porta la llufa.

El de cervell exaltat
que per res se surt de test
y pel mes mínim pretext
va á consultá al advocat
y vingan plets y romansos
hont sempre hi deixa la pell...
creyentse net de clatell,
es un ignocent... dels mansos.

El que té la dona maca
y guanyant un petit sou
el veureu sempre anar nou
y ben calent de butxaca,
qu' está sempre divertit
y hasta plany á n' als demés...
aquest poden ben dir qu' es...
un ignocent consentit.

Es á dir, tantíssims n' hi ha,
que á citarlos semblaria
que passo la lletania
y fora un may acabá...
Fins jo mateix, que aquests mots
he llegit, pensant fer gracia ..
¿no resulto per desgracia
el mes ignocent de tots?

JOSEPH ROSELLÓ

L' efecte que va produhir la conferencia de 'n
Grandmontagne s' ha de medir pel destarotament
de *La Perdiu*.

No n' ha tingut prou ab tractarlo de *foraster*, sino
que ademés l' ha calificat de ignorant, y de analfabets
als intellectuals que varen aplaudirlo. De lo
qual ne resulta que no saben las becerolas ni en
Santiago Russinyol, ni en Marquina, ni en Sarmiento
de *La Tribuna*, ni en Corominas de *La Publicidad*,
ni l' Amadeo Hurtado, ni l' Ernest Vendrell, ni
un sens fi de joves que ocupan un lloch distingit
en l' esfera de las lletras y en el cultiu del pensa-
ment.

L' últim piropo li ha tirat ab la interjecció que
's dirigeix als que fan noaa: —¡Bon vent!

Perfectament aplicadal Bon vent ha sigut, en
efecte, el que ha volcat al regionalisme perdigot,
deixantlo d' esquena á terra y pernejant!

Parla D. Frederich Puig Samper, perdigot y depo-
sitari de la fé pública tot en una pesa:

«La tradició catalana bé prou que ho deu saber
en Silvela, no era, *ni es* de toreig, de loteria ni de
vagamundicia; sino de dignitat, de treball y de pro-
grés.»

Y en efecte. Ab tota la dignitat, ab tot el treball
y ab tot el progrés, Barcelona, cap y casal de Cata-
lunya, sosté dos passas de toros y es la ciutat d'
Espanya que fa més consúm de bitllets de la Lote-
ria nacional.

Aixís es com s' escriu l' historia. Aixís es com l'
escriuhen fins aquells companys de causa que per
rahó de la professió qu' exerceixen poden *donar fe*.

Al efectuar-se las últimas eleccions municipals se
digué que alguns dels regidors que foren inclosos
en la candidatura republicana, sense haver sigut
consultats previamente, s' abstindrían de pendre pos-
sessió del càrrech.

Els que tal cosa asseguravan volían donar á en-

tendre que aixís respondrían aquells senyors á las
pretesas intrusions del suposat dictador Lerroux.

Entre 'ls regidors que, segons ells, havian de fu-
gir d' estudi, designaren en primer terme al digne
catedràtic de Farmacia Sr. Rivas Mateos.

Y en efecte, 'l Sr. Rivas Mateos els va aplicar inst-
tantáneament un vexicant, qu' en aquestas horas
encare 'ls cou.

TURRONAYRE

—¿Que per quí son aquests tous? Pels qu' están débils
de dentadura... y forts de butxaca.

FIRA DE VIRAM

—Ja se 'l pot mirar, ja: es un gall de mérit. Els comedians del poble sempre me l' enmatlleven per ferlo cantar a la Passió.

Se fixaren més tart en el Sr. Nello.

Y 'l respectable vicepresident de la Cámara de Comerç, després de pendres un plasseo pera pensar lo que havia de fer, ha decidit possessionarse així mateix del càrrech, en compliment de sos debers d' home polítich y de ciutadà barceloní.

Segón miquel.

Faltava 'l tercer, y aquest l' acaban de rebre de part del eminent catedràtich de Literatura senyor Giner de los Ríos.

Se deya que 'l Sr. Giner no podria ingressar en el Consistori, fins de aquí un any ó dos, á causa de una comissió professional que l' obligaria á permanexer tot aquest temps enl' estranger.

Y era veritat lo de la comissió. En virtut de concurs entre distints catedràtichs y á proposta del Consell de Instrucció pública, acaba de ser elegit el Sr. Giner per ampliar estudis de Literatura y Filosofia á París y Roma, ab un sobresou de 2,250 pesetas anuals.

Peró 'l Sr. Giner pera correspondre als numerosos electors del districte octau que ab tanta expontaneitat varen otorgarli 'ls seus vots, ha renunciat á la comissió y al sobresou, pera poder cumplir desde 'l primer dia sos debers de regidor de Barcelona.

Y ara pregunto:

¿Hi ha un sol perdigot, capás de tanta generositat y de tanta noblesa?

Donchs consti que aixís procedeixen els forasters, els brétols, els de la purria, els fills de burdell, els llibertaris y 'ls Lerrouxistas.

Naturalment, com á catedràtichs no saben molt de donar llissóns!

A LA VISTA ESTÁ

—No n' admeto de décimas: van massa malament las cosas aquest any.

Caure quatre malehidas gotas y omplirse Barcelona de fanch es una mateixa cosa.

Figúrinse lo que passará quan plou horas y mes horas seguidas, conforme ha succehit aquests últims días.

Mentida sembla que als perdigots tan aficionats á revolcarse pel llot, y que tan blasonan de sas aficions artísticas, no se 'ls haja ocorregut encare la manera de aprofitar aquest bé de Deu, combinació providencial de l' aygua del cel y la pols de la terra.

Podrían obrir un concurs al objecte de destinar tot el fanch de Barcelona á l' execució de un grupo escultórich colossal, representant el *triumf* de la causa regionalista en las últimas elecciones municipales.

Suposém que ja haurán vist vostés 'l Almanach que 'l nostre estimat company *La Campana de Gracia* acaba de publicar y que, segóns la opinió general, es de lo més ben presentat qu' en aquest género 's veu avuy en día.

Dibuixos y caricaturas pel pare y per la mare; una verdadera profusió de traballs en prosa y vers, polítichs els uns, literaris els altres, y tot aixó superbament imprés y enquadernat ab la major elegancia dintre d' una cuberta de 'n Gosé, que dona la hora.

No es, donchs, d' extranyar que 'l públich s' hagi disputat 'l Almanach de *La Campana* com qui diu á l' aranya estira cabells. La veritat es que s' ho mereix de veras.

Algúns abonats del Liceo s' han dirigit á l' empresa suplicantli que durant la representació no s' abaixin els llums de la sala d' espectacles.

Bé es veritat que ab els llums baixos hi ha més reculliment y l' atenció s' fixa en lo que passa al escenari, y fins, no distrayentse, se sent millor la música... Pero lo que diuen els abonats:—¿Y las señoras que 's gastan un dineral en empolaynarse, qué 'n treuhen de anar al Liceo? ¿Quí las contempla, quí las admira?

¡AIXÍS VA 'L MON!

—Tan carregat, y de segur que no menjaré ni colomí.

Verdaderament, es una pena que l' ópera no siga avuy lo qu' era avants: un pretext per anar al teatro á passejar la vista per las donas luxosament vestidas; un espectacle d' ostentació més important en la platea y en els palcos qu' en el mateix escenari.

Pero es aixís, y s' ha de pendre tal com es.

Com á medi conciliatori podria l' empresa fer una cosa. Continuar com fins ara, deixant mitj fosca la sala durant la representació; pero en els intermedis disposar un gran foc eléctrich, que anés projectant la seva llum, una darrera de l' altra, sobre totes las donas guapas y ben vestidas, dignas de donarse en espectacle, no alsantse el teló fins que las haguessin iluminadas á totes.

Ab aixó y ab que las butacas siguessin giratorias, porque 's pogués saborejar cómodament aquest según espectacle, tothom quedaria content: els amants de la música y 'ls admiradors de las bonas pells, y fins de aquestas las que fan tot lo possible pera ser admiradas.

La Perdiu es incorretjible.

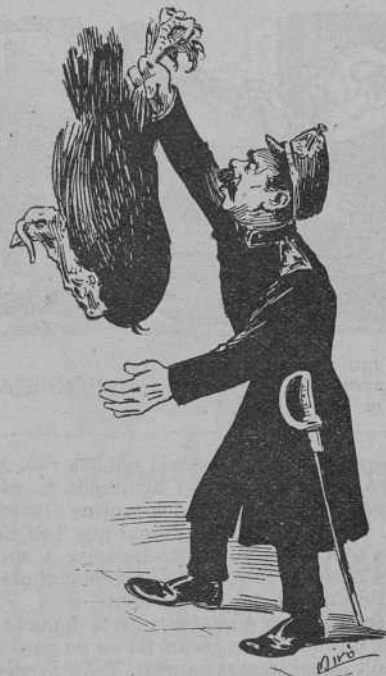
Va dir que corria la brama de que 'l depositari de la Casa del Pueblo, havia fugit ab els diners: el depositari que no es altre que l' honrat industrial senyor Vila, protesta contra aquest infame rumor, y no obstant *La Perdiu* sosté que 'l rumor tenia algún fonament, tot porque un empleat de la casa, en us del seu dret, va deixar de ser empleat, sense ulteriors conseqüencias.

De igual manera afirma, que 'ls terrenos de la Casa del Pueblo estavan en venta per haver vist un rétol que aixís ho expressava en un solar colindat y que á dit solar y no als terrenos de la Casa del Pueblo 's referia.

Y sobre aquest particular, continúa embolicant, en lloch de confessar noble y llealment que havia agafat el rave per las fullas.

[Lo mateix en el cas del Sr. Serrallara. Demaná y

¡MALAGUANYAT!

—¿Si es per mí? ¡Cá, hombre! Es para el rechidor que va colocarme.

EN CAPELLA

—[24 de Desembre! ¡Día funest! Demá á n' aquesta hora, ¡nyach! ¡á l' eternitat de la cassola!

SORPRESA

—¡Hola! ¿qu' es la felicitació?
 —No, senyor: es el compte dels quatre 'parells' de 'sabatats que 'm deu.

conseguí aquest senyor en sessió pública del Ajuntament, que sigués augmentat l'aguinaldo á uns pobres empleats de contaduría, per motius plenament justificats. Y saltá *La Perdiu* dihent que 'l Sr. Serrallara havia procedit aixís pera beneficiar á un seu germá, que fá uns trenta anys vé exercint el càrrech de tenedor de llibres del Ajuntament.

El Sr. Serrallara en una atenta carta demana una rectificació, dat que 'l seu germá no ha de participar poch ni molt del espressat augment. Y *La Perdiu*, en lloch de insertar íntegrament la carta y dirli:—Dispenzi, Sr. Serrallara, m'he equivocat,—fa un resum incomplet de la carta y diu textualment «que sem pre resulta patent la colossal indelicadesa del Sr. Serrallara en proposar un benefici pera 'ls empleats de un departament en que hi figura un germá seu.»

Aquí lo indelicat es faltat á la gent sense solta ni motiu com ho fa cada día la xisposa *Veu de la Columnia*, dalintés per usurpar la missió dels seus

EL GALL DE L' ARCALDÍA

Molt bulto, molta apariencia,
 molts ayres de gall entés,
 y en realitat tot es ploma:
 si 'l pelan, no 'n queda res.

clavagueróns, en la premsa senmanal; y ho es, sobre tot, deixar de donar las degudas satisfaccions, quan se posa en evidencia la injusticia del seu procedir.

Faltava que *La Perdiu* prengués el vol pels camps de la premsa, pera que 's vejessin á Barcelona, aquests repetits exemples de ruindat y bellaqueria.

En qualsevol oficina del Estat:

—Ayay ¿per qué ha escrit *Manrresa* ab dugas erres? Corretjéixiho immediatament ¿qué no veu que 'n sobra una?

—Es á bé... Pero ¿quina? ¿La primera ó la segunda?

TRENCA-CAPS

XARADA

Prima-invers es mineral,
 en el verb es la *segona*
 y buscant en poca estona
 nom de dona la *total*.

F. JOANET

DOBLE MUDANSA

La *total* donya *Tota*,
 que *total* molt rebé,
 porque al fé unas enaguas
 un *tot* se li va fé
 al fil en que cusía
 y no 'l pogué desfé,
 ho agafá tot ab rábia
 y ho va llensá al carré.

A. RIBAS LL.

TRENCA-CLOSCAS

MANEL PRAT

Formar ab aquestas llettras degudament combinadas el nom d' un carrer de Barcelona.

ENRICH DOMÈNECH

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7.—Carrer de Barcelona.
 1 2 1 2 3 7.—Nom de dona.
 1 5 6 3 7.—Temps de verb.
 1 2 5 4.—Moll.
 6 5 3.—Part del día.
 1 5.—Arbre.
 4.—Consonant.

A. CARARACH

CONVERSA

—¿Que 't succeeix noy? estás molt megre.
 —Cosas de la vida: l' home de qui mes me fiava m' ha jugat una mala passada; ini el pensament mes remot podia tenir de una cosa semblant!
 —¿Y qui es l' autor?
 —Ara l' he dit

T. RUSCA

GEROGLÍFICH

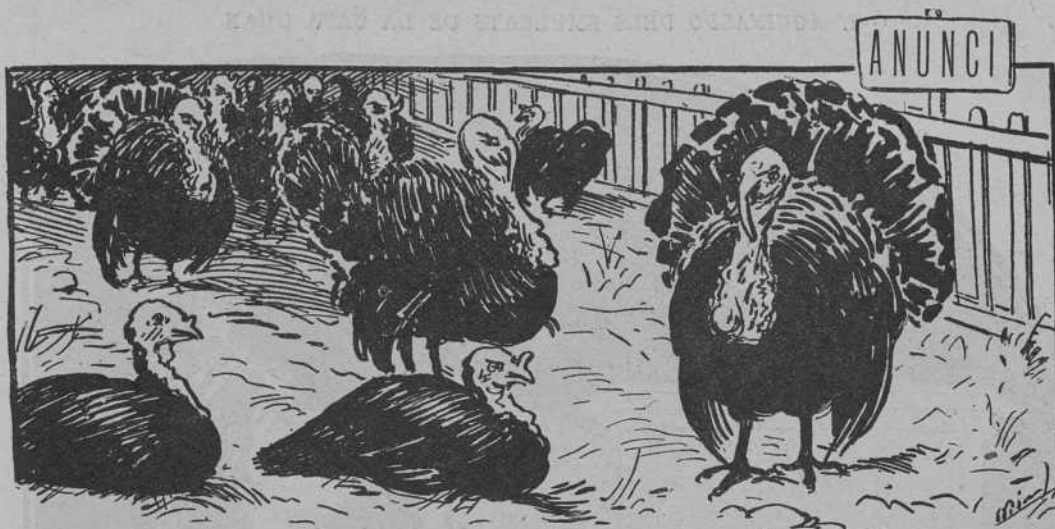
6 + 6 +
 O O O
 T
 I
 1903

F. JOANET

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
 Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

ALMANACH

DE

La Esquilla de la Torratxa

PERA L' ANY 1904

Es l' Almanach mes literari, mes artístich, mes ben imprés, el mes económich dels que 's publican á Espanya.

TOT ES ORIGINAL

Preu com sempre: UNA pesseta

DIETARIOS

PARA 1904

Desde Ptas. 0'80 á 4 pesetas

Almanaque semanal

Ptas. 0'50

ALMANACH

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

PERA 1904

Any 28 de sa publicació

Un tomo de unas 200 planas, Ptas. 0'50.

Almanaque de la Ilustración Española y Americana

Ptas. 2

BLOCH CATALÁ, 25 céntims y 1 pesseta

LLIBRES PERA AGUINALDOS

TAPAS pera enquadernar «La Esquilla de la Torratxa».

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en librerias del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

LA GROSSA DE BARCELONA
Ó L' AGUINALDO DELS EMPLEATS DE LA CASA GRAN

Aquests, com vostés ja veuen,
cad' any per Nadal la treuen.